

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33410
Nom	Teoria de la ràdio i la televisió
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2020 - 2021

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1301 - Grau Comunicació Audiovisual	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1301 - Grau Comunicació Audiovisual	8 - Teoria i història dels mitjans audiovisuals i nous soports multimedia	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
CENTENO MARTIN, MARCOS PABLO	340 - Teoria dels Llenguatges i Ciències de la Comunicació

RESUM

Els continguts fonamentals de la Teoria de la ràdio i la televisió centren l'atenció bàsicament en la definició i delimitació del mitjà radiofònic i del televisiu des d'una perspectiva analítica que atenga les seues característiques discursives o comunicatives i, així mateix, a les seues funcions institucionals o socioculturals.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

L'aptitud més important que han de tenir els que cursen aquesta assignatura fa referència a la seua capacitat d'anàlisi i interpretació crítica de textos escrits i audiovisuals.

COMPETÈNCIES

1301 - Grau Comunicació Audiovisual

- Conèixer la comunicació com a procés i els diferents elements que el constitueixen. Posseir i comprendre els coneixements de l'especificitat dels discursos, així com les formes de representació pròpies dels distints mitjans tecnològics i audiovisuals. Conèixer les diferents teories, mètodes i problemes de la comunicació audiovisual i els seus diversos llenguatges.
- Saber aplicar aquests coneixements (3.2.2.1) per transmetre'ls professionalment i èticament a la ciutadania d'una manera comprensible.
- Capacitat per al coneixement articulat de les dimensions històriques, sociològiques i tecnològiques de la comunicació.
- Coneixement dels diversos llenguatges, codis i formes de representació propis dels distints mitjans tecnològics i audiovisuals: fotografia, cinema, ràdio, televisió, vídeo i imatge electrònica, Internet, etc. a través de les seues propostes estètiques i industrials, a més de la seua rellevància social i cultural i la seua evolució al llarg del temps, que haurà de generar la capacitat per analitzar relats i obres audiovisuals, considerant els missatges icònics com a textos i productes de les condicions sociopolítiques i culturals d'una època històrica determinada.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

Els objectius, i per tant els resultats, que es pretenen aconseguir amb el desenvolupament d'aquesta matèria, tal com s'especifica en el resum i es posarà de manifest en els continguts, són de caràcter teòric i de caràcter pràctic. L'alumne haurà d'adquirir una competència adequada pel que fa a la fonamentació conceptual de la matèria i la categorització del discurs radiofònic i televisiu.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Aproximació als models d'investigació sobre la ràdio i la televisió.

Investigació administrativa nordamericana Vs investigació crítica europea. Investigació sobre els efectes dels mitjans. Investigació sobre les funcions i l'ús. Investigació sobre la persuasió. Investigació sobre la producció d'informació.

2. Aproximació semiòtica a la investigació sobre la ràdio i la televisió.

El model comunicatiu semiòtic-textual. Els gèneres radiofònics i televisius com a model d'enunciació i de recepció.

3. Les lliçons fundacionals de la teoria del discurs radiofònic.

La pragmàtica del discurs radiofònic en l'obra de Brecht. L'estètica del discurs radiofònic en l'obra d'Arnheim.

4. Lestatut semiòtic de la ràdio.

El llenguatge acústic. El tractament radiofònic del llenguatge acústic. L'estatut semiòtic dels llenguatges radiofònics. El flux radiofònic com a discurs macrotextual.

5. La construcció del discurs radiofònic.

El concepte de la programació radiofònica. Models de programació radiofònica. El programes i els gèneres radiofònics. Factors i estratègies de programació.

6. Noves manifestacions radiofòniques i ruptura del discurs.

La ràdio a la carta com a inici de la ruptura del discurs radiofònic. El podcasting: definició, sorgiment, evolució i manifestacions actuals.

7. La constitució de la teoria del discurs televisiu.

Primeres categoritzacions del discurs televisiu en l'obra d'Eco. Les estratègies de legitimació de la paleotelevisió i de la neotelevisió.

8. Lestatut semiòtic de la neotelevisió.

La identitat del discurs televisiu. El flux televisiu com a discurs macrotextual. Característiques del discurs neotelevisiu. La metatelevisió. La postelevisió.

9. La construcció del discurs neotelevisiu.

El concepte de la programació televisiva. Models de programació televisiva. El programes i els gèneres televisius. Factors i estratègies de programació.

10. Infoshow i infotainment.

La hibridació de gèneres i la tendència a l'espectacularització en la neotelevisió. Els efectes de l'espectacularització en l'espai públic i en el discurs polític.

11. Noves manifestacions televisives i ruptura del discurs.

Del broadcasting al narrowcasting i el webcasting. La hipertelevisió. Models de la hipertelevisió. La programació de la hipertelevisió.

12. Reflexions sobre la qualitat televisiva.**VOLUM DE TREBALL**

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	60,00	100
Elaboració de treballs individuals	20,00	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Lectures de material complementari	20,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00	0
Preparació de classes de teoria	20,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Classes teòriques:

L'estructura de les classes teòriques inclourà: una introducció del tema i l'exposició breu de les qüestions més rellevants per part del professor i l'estudi més específic del tema a partir de les exposicions i debats del material de treball ofert i presentat prèviament pel professor .

Classes pràctiques:

Les classes pràctiques giraran bàsicament al voltant de l'anàlisi de textos escrits i audiovisuals d'acord amb les claus i pautes marcades pel professor

Altres activitats:

Lectura i exposició de textos teòrics d'autors rellevants en el camp de la història de la comunicació mediàtica

Assistència a conferències organitzades pels responsables de l'especialitat.

AVALUACIÓ

Examen (50%). Resposta a diferents preguntes sobre el temari de l'assignatura, a partir de les explicacions aportades pel professor en les classes magistrals, dels materials docents i dels textos de referència.

Treball (40%). Elaboració continuada al llarg del curs d'un treball de recerca en grup sobre la programació radiofònica i televisiva, de temàtica consensuada amb el professor i desenvolupat de manera tutoritzada. Els grups exposaran els seus treballs en les últimes sessions del curs.

Participació (10%). Aportació de casos pràctics sobre l'actualitat radiofònica i televisiva a l'aula virtual, com a base de sessions de debat i anàlisi al començament de cada classe. Es valorarà també la participació de l'alumnat en aquestes sessions.

Observacions:

- És necessari aprovar l'examen i el treball per a superar l'assignatura.
- Es penalitzarà la presència de faltes d'ortografia en l'examen i en el treball.
- La inclusió en el treball de material elaborat per tercers sense citar la seua font comportarà el suspens d'aquesta prova i, amb això, de l'assignatura.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Arana, E. (2011): Estrategias de programación televisiva. Síntesis: Madrid.
- Berrocal Gonzalo, S.; Redondo García, M.; Martín Jiménez, V.; Campos Domínguez, E. (2014): La presencia del infoentretenimiento en los canales generalistas de la TDT española. En Revista Latina de Comunicación Social, nº 69, pp. 85-103.
- Eco, U. (1986): TV: La transparencia perdida. En La estrategia de la ilusión. Lumen: Barcelona. pp. 200-223.
- Gavalà, J. (1999): Una cultura acústica. Notas de otra radio. Valencia: Episteme.
- Gavalà, J. V. (2002): "El discurso televisivo y sus estrategias de legitimación". En Gavalà, J. V.; Gregori Signes, C.; y Rosselló Ivars, R. X. (coords.): La cultura mediàtica. Modes de representació i

estratègies discursives. València: Quaderns de Filologia, Estudis de Comunicació.

- González Requena, J. (1995): El discurso televisivo: espectáculo de la posmodernidad. Madrid: Cátedra.
- Martínez-Costa, M. P., y Moreno, E. (2004): Programación radiofónica. Barcelona: Ariel.
- Pérez Alaejos, M. P., y López Merayo, A. (2013): "Entre ondas y bits: el podcasting en las redes nacionales de radio españolas". En Revista Comunicacabo Midiática, v.8, n.3, pp.181-202, set./dez. 2013. Disponible en <https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/4790821.pdf>
- Scolari, C. (2008): Hacia la hipertelevisión. Los primeros síntomas de una nueva configuración del dispositivo televisivo. En Diálogos de la comunicación, nº 77.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

MODALITAT DE DOCÈNCIA HÍBRIDA

1. Continguts

[Es mantenen els continguts inicialment recollits a la guia docent]

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

[Es manté el volum de treball i planificació inicialment recollits a la guia docent]

3. Metodologia docent

[Es manté la metodologia docent inicialment recollida a la guia docent]

4. Avaluació

Es manté el mètode d'avaluació substituint l'examen presencial per un examen online.

5. Bibliografia

Es manté la bibliografia que es accessible online i la que no es substitueix per materials disponibles en format pdf:

- Baudrillard, Jean (1994) *Simulacres et simulation*, Galilée, Paris, 1981; *Simulations*, Ann Arbor, Univ. of Michigan Press, 1994, pp.169-187
- Berrocal Gonzalo, Salomé, Marta Redondo García, Virginia Martín Jiménez, Minia Campos Domínguez (2014), "La presencia del infoentretenimiento en los canales generalistas de la TDT española", *Revista Latina de Comunicación Social*, N°. 69
- Cuní Llaudet, Josep (2010) "Transvasament mediàtic i hibridació de gèneres. De la ràdio a la televisió. Infoshow o tv posada al dia", *Trípodos*, N°. 27, pp. 41-48
- Fratlicelli, Damian (2011), "Los cambios de la programación radiofónica cuando aparece la televisión" en *La Trama de la Comunicación, Volumen 15*. UNR Editora, pp. 119-132
- García-Lomas Taboada, José Ignacio (2016) "El cambio histórico de la programación televisiva y de los esquemas de conocimiento: una aproximación dialéctica y experimental a la dimensión cognitiva del consumo de televisión" en María José Barriga Cano (ed.) *¿Nuevas alternativas de la comunicación? : soportes, contenidos y audiencias*, pp. 251-274
- González Conde, María Julia (2010), "La ciberradio. Nueva alternativa de futuro para la radio", *Revista de Estudios de Juventud*, N°. 88, pp. 51-62
- Hilario José Romero Bejarano (2014), "Las dimensiones narrativas del comentario radiofónico en el magacín Deportivo", *MHCJ*, no55 (55), pp. 113-140.
- Eco, U. (1986): *TV: La transparencia perdida*. En *La estrategia de la ilusión*. Lumen: Barcelona. pp.200-223.
- Hernández Díaz, Gustavo (2015), "El gran discurso: la programación televisiva" *Aularia: Revista Digital de Comunicación*, Vol. 4, N°. 1, pp. 23-30
- Pérez Alaejos, M. P., y López Merayo, A. (2013): "Entre ondas y bits: el podcasting en las redes nacionales de radio españolas". En *Revista Comunicacão Midiática*, v.8, n.3, pp.181-202, set./dez. 2013.
- Scolari, C. (2008): *Hacia la hipertelevisión. Los primeros síntomas de una nueva configuración del dispositivo televisivo*. En *Diálogos de la comunicación*, nº 77
- Mas Manchón, Lluís (2011), "Estructura del Discurso Televisivo hacia una Teoría de los Géneros", *Cuadernos de información*, N°. 29, pp 77-90.
- Moreno, Elsa (2005) "Las 'radios' y los modelos de programación radiofónica", *Comunicación y Sociedad*, vol. XVIII, no. 1, pp. 61-111
- Murelaga Ibarra, Jon (2007), "Reflexiones sobre la transformación del concepto ¿programación radiofónica?. De la parrilla al mensaje", *Palabra Clave*, Vol. 10 Núm. 2, pp. 113-124

- Neale, Steve (2000) Chapter 1 'Definitions of Genre' and Chapter 2 'Dimensions of Genre' in *Genre and Hollywood*. London and New York: Routledge pp.9-47

Pérez Rodríguez, María Amor (2005), "El discurso televisivo un lenguaje seductor que cuenta un mundo virtual" *Comunicar: Revista científica iberoamericana de comunicación y educación*, N° 25, pp. 197-202

-Ruano López, Soledad, Tatiana Millán Paredes (2005) "Los canales temáticos una alternativa a la programación de la televisión generalista" *Comunicar: Revista científica iberoamericana de comunicación y educación*, N° 25, 2

-[Tous](#), Anna (2009), "Paleotelevisión, neotelevisión y metatelevisión en las series dramáticas estadounidenses", [Comunicar: Revista científica iberoamericana de comunicación y educación](#), pp. 175-183

-Xosé Soengas (2005), "El discurso radiofónico. Particularidades de la narración sonora", *Prisma. Revista de Ciencias e Tecnologías de Informação e Comunicação*, no1, pp. 101-127.